

Provinciehuis
Westerbrink 1
Assen

Postbus 122
9400 AC Assen

Telefoon
(0592) 36 55 55
Telefax
(0592) 36 57 77

Aan:
geadresseerde

Assen, 27 september 2005
Ons kenmerk
Behandeld door mevrouw G.Kragt (0592) 36 55 98
Uw kenmerk
Onderwerp: aanbieding nieuwsbrief Gezinscoaching Drenthe

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij bied ik u namens de betrokken instellingen, de eerste nieuwsbrief gezinscoaching Drenthe aan. Deze nieuwsbrief bevat informatie voor iedereen die met het project gezinscoaching in aanraking komt of anderszins belangstelling heeft voor de ontwikkelingen.

U leest niet alleen over die Drentse aanpak en ontwikkelingen, maar ook over de ervaringen van gezinnen en hulpverleners.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief, dan vindt u op de achterste pagina de juiste adressen en telefoonnummers.

Met vriendelijke groet,

Geeske Kragt,
beleidsadviseur Provincie Drenthe.

Gezinscoaching Drenthe

Een briefje van een
gezin uit Hoogeveen
3 maanden na afsluiting
van gezinscoaching.

Geachte mevrouw,

Hierbij doe ik jou een verslag van hoe het in de afgelopen periode is gegaan.

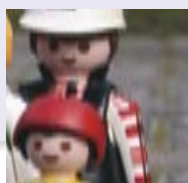
Je hebt ons overal goed mee geholpen.

- met de papieren op orde te stellen
- met problemen in het gezinsleven zelf
- met onze zoon als ik er niet uitkwam met een probleem met hem
- ons gestimuleerd met ons werk

Je hebt veel voor ons gedaan en ons goed geholpen met alles.

Minpunten zijn er niet voor ons naar jou toe. Het was echt super. Bedankt voor alles.

Vriendelijke groeten.

...aardig op weg

De pilots voor gezinscoaching zijn in de gemeenten Hoogeveen en Coevorden gestart. We hebben ervoor gekozen om het Drentse model gezinscoaching in de praktijk van alledag te ontwikkelen tot een werkmiddel. Hierin zullen we de methodiek, de organisatie, het beleid en de uitvoering op zo'n manier beschrijven dat het model overdraagbaar is naar andere gemeenten en instellingen die met gezinscoaching aan de slag willen gaan.

Wij zijn aardig op weg, vinden we zelf. Zo gaan we de laatste vijf maanden van het project de methodiek nog verder verfijnen en de vaardigheden van de gezinscoaches versterken. De gezinscoaches krijgen een duidelijke plek binnen de organisaties. Samenwerking met andere professionals die in de zorg en dienstverlening werken, krijgt extra aandacht. In februari 2006 presenteren we tenslotte het werkmiddel 'Gezinscoaching Drenthe'.

In deze nieuwsbrief leest u over de Drentse aanpak, de uitgangspunten, de resultaten tot nu toe, de methodiekontwikkeling en de toekomst van gezinscoaching. Tussendoor leest u impressies van gezinnen en hulpverleners.

Gezinscoaching in de Wet op de jeugdzorg

Gezinnen die een beroep doen op jeugdzorg hebben vaak verschillende problemen op verschillende gebieden, bijvoorbeeld schulden, onveiligheid, verslaving en opvoedingsproblemen. Binnen het gezin zijn vaak meerdere hulpverleners aan het werk, waardoor gezinnen het overzicht soms verliezen. De hulpverlenende instellingen weten ook niet altijd wie welke bijdrage levert en wie waarvoor verantwoordelijk is. In de nieuwe wet krijgt de gezinscoach de taak om de verschillende vormen van hulpverlening op elkaar af te stemmen en het gezin waar nodig te ondersteunen. De gezinscoach gaat na of er nog andere problemen zijn waardoor de ouders hun opvoedingstaken niet goed kunnen uitvoeren. De gezinscoach bespreekt dit met de ouders en motiveert hen eventueel een beroep te doen op hulpverlening.

Een impressie van een collega van de gezinscoach binnen het AMW Coevorden over de samenwerking met de gezinscoach.

Sinds een jaar werkt de gezinscoach bij ons binnen het team AMW Coevorden. Het is een voordeel dat het gezin een (gezins)coach heeft. De gezinscoach kan het gezin positief stimuleren, ondersteunen in de gemaakte afspraken maar ook daarop aanspreken en bespreken. Zij is tevens de werker die het overzicht behoudt voor en binnen het gezin. Door regelmatig overleg blijf je op de hoogte als maatschappelijk werker, hoe het verder gaat met het gezin. Vooral in gezinnen met multi-problematiek is een gezinscoach een verbetering en aanvulling op de zorg. Ik ben als maatschappelijk werker betrokken bij een van de gezinnen die zij begeleidt.

In het gezin is aanwezig: vader, moeder en twee kinderen van 15 en 22 jaar oud. De problematiek in het gezin: er zijn opvoedingsproblemen met de kinderen. Daarnaast heeft de moeder diverse persoonlijke problemen. De vader heeft een goede baan en daar is werkbehoud van belang om alles financieel draaiende te houden. De ouders zitten in de WSNP (Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen). Maar ook in budgetbeheer loopt het niet goed. Het ziet er naar uit dat zij uit de WSNP gezet zullen gaan worden. Dit zal problemen geven t.a.v. behoud huisvesting, gas, water, licht, etc. Ook de oudste dochter heeft financiële problemen en problemen met het vinden van werk en werkbehoud. Door de diversiteit van de problematiek binnen het gezin is de taak van gezinscoach zeer waardevol.

Het valt mij binnen dit gezin op dat het om mensen gaat die weinig inzicht hebben in oorzaak en gevolg. Zij hebben geen totaaloverzicht over de problemen die spelen. Zij weten vaak wel dat er van alles niet goed gaat, maar kunnen niet adequaat handelen. Hierin ligt een belangrijke taak van de gezinscoach om het gezin te ondersteunen, duidelijkheid te geven over de problematiek en de aangeboden hulpverlening.

Gerard Wolthuis
AMW Coevorden

Start van het project

De Stichting Welzijnswerk (SWW) in Hoogeveen is in mei 2004 gestart in één van de buurten waar kinderen en hun gezinnen extra aandacht verdienen. Het buurtnetwerk signaleert regelmatig gezinnen die veel problemen het hoofd moeten bieden. De hulpverlening bereikte deze gezinnen vaak niet, bijvoorbeeld omdat het gezin niet meewerkte, omdat doelen niet haalbaar waren, of omdat de hulpverlening onvoldoende inspeelde op de sociale omgeving.

In de pilot meldt het buurtnetwerk het gezin in de regel aan. Doel is dat het gezin zelf weer de regie krijgt over de eigen situatie met behulp van de sociale omgeving (familie en sociaal netwerk). De gezinscoach geeft richting aan de dagelijkse situatie binnen het gezin en coördineert de hulpverlening. Hierdoor moet de problematiek afnemen, de draagkracht worden versterkt en het gezin haar onafhankelijkheid terugwinnen. Het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) in Coevorden startte in juli 2004 vanuit het basisonderwijs en

het voortgezet onderwijs. Het doel van de pilot is de haalbaarheid en het nut te onderzoeken van het inzetten van een gezinscoach in multi problem gezinnen. De ketenpartners zijn geïnformeerd en hebben een convenant ondertekend over de taken van de gezinscoach. In het projectplan is de gezinscoach omschreven als 'spin in het web.' Hij of zij verheldert hulpvragen, coördineert de hulpverlening of schakelt hulpverlening in en biedt intensieve op de praktijk gerichte, ondersteuning. De gezinnen kunnen zichzelf aanmelden, maar het zorgteam van de school kan dit ook doen.

De gezinscoaches in Coevorden en Hoogeveen zijn in dienst van respectievelijk het AMW en SWW maar hebben een onafhankelijke positie. Zij opereren op het snijvlak van de 1e en 2e lijnsvoorzieningen waarbinnen een optimale afstemming tot stand moet komen.

Spectaculaire stijging aanmeldingen Coevorden

In Hoogeveen liepen de aanmeldingen vanaf het begin volgens verwachting. Inmiddels zijn 15 gezinnen door een gezinscoach ondersteund. De komende periode besteedt Hoogeveen bijzondere aandacht aan het aanmelden via het buurtnetwerk.

In Coevorden bleven de aanmeldingen aanvankelijk achter. Scholen gaven diverse redenen aan waarom de aanmeldingen beperkt bleven. Een belangrijke reden was dat de school een veilige plek is en dat ook moet blijven voor kinderen. Verder heeft het voortgezet onderwijs slechts beperkt contact met ouders. Voor scholen is het moeilijk om de 'multi problems' te ontdekken; zij signaleren opvoedings- en gedragsproblemen, maar ouders vertellen vaak niet wat er verder aan de hand is. Vanaf juni 2005 zijn aanmeldingen via buurtnetwerken mogelijk gemaakt. Dit leidde tot een spectaculaire stijging: van 7 aanmeldingen over de periode juli 2004- mei 2005, tot 14 aanmeldingen van juni tot september 2005.

Uitgangspunten

De uitgangspunten, die al werkende en lerende zijn ontwikkeld, vormen de basis voor het samenwerken met gezinnen en professionals.

- **Gezinscoaching is niet meer, maar anders!**

De gezinscoach moet zich onderscheiden van de hulpverleners door verbindingen te leggen tussen alle problemen op de verschillende leefgebieden, tussen belangrijke mensen voor het gezin en tussen alle hulpverleners in het gezin.

- **De gezinscoach werkt vanuit het gezin en met de gezinsleden!**

De gezinscoach verbindt zich aan het perspectief van het gezin met al zijn krachten en problemen en kijkt van daaruit naar de hulpverlening.

- **Het gezin is eigenaar van zijn problemen en van zijn oplossingen!**

De gezinscoach neemt de problemen van het gezin niet over, maar activeert, motiveert en stimuleert hen om samen met voor hen belangrijke mensen tot een oplossing te komen. Het gezin geeft daarbij zelf aan welke professionele hulp eventueel nodig is.

- **De gezinscoach maakt zichzelf zo snel mogelijk overbodig!**

Dit betekent dat de gezinscoach in zes maanden samen met ouders de bij hen passende hulpverlening organiseert, coördineert en het samenwerken in een zorgteam coacht. Daarna neemt een participant in het zorgteam de rol van de gezinscoach over. Dit kan het gezin zelf zijn, iemand uit de familie of het sociaal netwerk, of een professional. Het moet in ieder geval iemand zijn die het vertrouwen van het gezin heeft.

- **De gezinscoach laat de specifieke verantwoordelijkheid bij de hulpverleners!**

De gezinscoach neemt geen werk over van de hulpverleners, maar spreekt hen zondig wel aan op hun verantwoordelijkheid. De gezinscoach vervult alleen taken van de hulpverleners in het gezin als zij het gezin (nog) niet inkomen, de hulp nog niet gestart is of er andere redenen zijn om het gezin tijdelijk te ondersteunen.

- **De gezinscoach spreekt de hulpverleners aan op hun collectieve, integrale verantwoordelijkheid als team rond het gezin!**

De meerwaarde van de gezinscoach ligt in het verbinden van de perspectieven waardoor samenwerking daadwerkelijk inhoud en betekenis krijgt. Immers, het geheel is meer dan de som der delen!

- **De gezinscoach als veranderingsmanager!**

De gezinscoach richt zich op veranderingen in alle leefgebieden van het gezin, op samenwerking tussen het gezin en de professionals en tussen professionals onderling.

Mijns inziens heeft de gezinscoach een bijdrage geleverd om de zaak weer goed op de rails te krijgen. Er is sprake van een gezin met veel verschillende problemen op allerlei gebieden en het is belangrijk dat er dan iemand de regie heeft. Door interventie van de gezinscoach heeft het gezin weer wat meer vertrouwen gekregen in de hulpverlening en in henzelf. Het is een goede zaak dat er structureel zorgoverleggen plaatsvinden om de zaken op elkaar af te stemmen. In de toekomst wordt dit beleid voortgezet, maar dan 1x per 6 weken. De gezinscoach heeft veel tijd en energie besteedt aan dit gezin om problemen helder te krijgen en zaken in gang te zetten. Dit vormt een goede basis voor het vervolg van de ondersteuning.

Terugblik medewerkster MEE op de samenwerking met het project gezinscoaching Hoogeveen.

Resultaten

Op 1 september 2005 zijn in totaal 29 gezinnen door een gezinscoach ondersteund. Een aantal gezinnen is vrij snel afgesloten door de gezinscoach, omdat het een enkelvoudige hulpvraag betrof. Door verbinding te leggen met bijvoorbeeld het AMW, Bureau Jeugdzorg of Bureau Rechtshulp was dat voor de gezinnen voldoende. In andere gezinnen was de gezinscoach een half jaar actief.

Gezinscoaching & coördinatie van zorg

De coördinatie van de hulpverlening na een half jaar gezinscoach blijft een lastig vraagstuk. De zorgteams moeten duidelijk aangestuurd blijven worden. Professionals moeten op de eerste plaats gewend raken aan het werken in zorgteams en niet terugvallen op hun 'oude vertrouwde' manier van werken. Het komende half jaar zullen we aandacht besteden aan deze omslag in denken, handelen en organiseren.

Een brief van een moeder die een half jaar met de gezinscoach in Coevorden samenwerkte.

Onze ervaring met onze gezinscoach

Ik wilde even laten weten wat een gezinscoach voor ons heeft betekend. Voor mij de eerste ervaring met een dergelijke instantie, omdat ik de weg kwijt was en problemen kreeg met mijn zoontje. Hij vertoonde gedragsstoornissen en ik die kampte met een alcohol- en drugsverslaving. Een leven waar nauwelijks regelmaat of enig structuur in zat. Natuurlijk was er wel de wil om een normaal leven te leiden, maar door allerlei problemen kon ik dit geen vorm geven.

Een eerste gesprek is tot stand gekomen op de school waar mijn zoontje op zat. Had daarvoor al aan de directeur van deze school iets over deze problemen verteld en hij zei dat een gezinscoach wel iets voor mij was. Na ons eerste gesprek op school is gekozen voor een vertrouwde omgeving n.l. bij ons thuis. Dit was voor mij ook een goede oplossing want dat praat ook wat makkelijker, ook omdat later de emoties toch wel regelmatig teveel werden en dit in een wat huiselijke sfeer wat makkelijker was om je aan over te geven. Ook wilde ik dat mijn vriend bij alle gesprekken aanwezig was zodat hij ook begreep wat er aan de hand was, en ik dan ook met hem erover kon praten.

Na enkele toch moeizame gesprekken merkte ik dat de gezinscoach heel veel voor ons kan betekenen. Ze werd echt onze vertrouwenspersoon. Daar zij met praktisch alle instanties bekend was of werd heeft ze voor ons heel wat deuren geopend. Zowel financieel als psychisch. Doordat zij het voorwerk en begeleiding naar en tijdens de verschillende gesprekken met o.a. VNN, jeugdzorg, schoolarts en de sociale dienst deed, konden wij ons beter voorbereiden op deze gesprekken. We hadden een veel beter overzicht van alles. Voor Noah waar het in eerste instantie om ging maar later ook voor mij omdat ik door haar mijn problemen beter kon overzien en haar daarin ook vertrouwde. Ook als wij telkens weer tegen muren opliepen was zij in principe degene die ons weer op het spoor zette. Ook nu tijdens mijn therapie in de Kuno v. Stichting is er heel goed contact ook met het thuisfront, en wij hebben het gevoel dat we dit nooit hadden bereikt zonder onze gezinscoach.

Methodiekontwikkeling

De eerste zes maanden heeft in het teken gestaan van 'gewoon DOEN'. Dat wil zeggen: optrekken met het gezin, aansluiten bij het gezin en oppakken wat nodig is. Verder overleg voeren met hulpverleners, samen plannen proberen te maken en coördineren van alle hulp. Dit viel niet altijd mee; (bijna) iedere hulpverlener vindt dat hij vanuit zijn perspectief de coördinatie heeft. Veel tijd is ook besteed aan het leggen van contacten met instellingen, uitleggen wat gezinscoaching is en wat gezinscoaches doen. Dit was soms lastig, omdat een aantal dingen nog niet duidelijk was. Op basis van onder andere gebundelde ervaringen, gesprekken met participanten, uitkomsten van de werkconferenties en werkweekends en overleg met andere projecten zijn de contouren van een methodiek ontstaan. Uitwerking vindt nu plaats in een overdraagbare methodiek met ondersteunende theorieën, praktische vaardigheden en hulpformulieren. De gezinscoaches werken in de gezinnen al volgens deze methodiek. Zij verfijnen en concretiseren met behulp van persoonlijke ontwikkelingsplannen hun werkwijze en vaardigheden en daarmee de methodiek.

Kracht van de gezinscoach

De kracht van de gezinscoach in Drenthe ligt in:

- een onafhankelijke positie,
- aanbrenge van continuïteit in de hulpverlening,
- overbodig maken van zichzelf door alle participanten samen te laten werken in een zorgteam.

Kernpunten in het werk van de gezinscoach zijn:

Empowerment;

- gezinnen hebben maximale zeggenschap over beslissingen die hun eigen leven aangaan.

Activeren

- Gezinnen zijn de deskundigen als het gaat om hun eigen (gezins)leven.
- Professionals bieden een meerwaarde vanuit het perspectief van de hulpverlening.

Respect

- De essentie van respect is het erkennen van het recht om eigen keuzes te maken.
- Respect is erkenning krijgen voor wie je bent.

Motivatie

- Motiveren is een werkwoord: een tekort aan motivatie van gezinnen is een uitdaging voor professionals en geen fout die gezinsleden verweten kan worden.

Veiligheid

- Een gezin moet veilig zijn voor alle gezinsleden.
- Veiligheid is voor de ontwikkeling van kinderen een randvoorwaarde. Daaronder vallen een adequate verzorging, een fysiek veilige leefomgeving, continuïteit en stabiliteit, interesse in en respect voor het kind en geborgenheid, steun en begrip van de ouder.

Vertrouwen

Coaching / mediation / presentie

In zes maanden krijgt het gezin steeds meer de regie over zijn eigen leven en over het hulpverleningsproces.

De coördinatie van hulp is niet meer en niet minder dan het organiseren van de hulpverlening als team. Dus niet vanaf je eigen professionele eiland kijken wat je volgens de regels en procedures allemaal mag en niet mag; maar met het gezin kijken wat nodig is en samen met familie, sociaal netwerk en professionals een uitvoeringsplan maken.

Het werken vanuit sociale netwerkstrategieën staat centraal in de ontwikkeling van gezinscoaching. Deze strategieën bestaan uit een netwerkverkenning en – analyse, een familie-netwerkberaad en het samenwerken in zorgteams. Vooral het samenwerken in zorgteams blijkt een krachtig instrument te zijn om samen met het gezin plannen te maken en uit te voeren.

Terugblik van medewerker Zorgzaak op samenwerking met gezinscoach Hoogeveen in een gezin

Zoals ik heb begrepen is de functie gezinscoach nog in een experimentele fase. In het gezin waar wij samenwerken, vind ik de rol van gezinscoach heel waardevol. Om de functie goed te beoordelen heb ik 4 "kopjes" gemaakt.

Inzicht in de gezinssituatie:

Op het moment dat wij met Gespecialiseerde Gezinsverzorging (GGV) in beeld kwamen had de gezinscoach al heel duidelijk wat er aan de hand was bij het gezin. We wisten wat zij van de GGV verwachtte en waar het accent op moest liggen. Ons eerste gesprek gaf mij genoeg duidelijkheid om zo goed mogelijk de gespecialiseerde gezinszorg in te zetten. De gezinscoach wilde er alles aan doen om dit gezin goed op de rails te krijgen.

Aanwezigheid:

De gezinscoach was/is met enige regelmaat in het gezin aanwezig om te horen, te kijken en aan te voelen wat er moest gebeuren. Ik vind het ook prettig dat er bij dit soort gezinnen eerst veel begeleiding is, zodat je goed en snel in kaart kan brengen wat er nodig is. Verder is het ook plezierig dat de gezinscoach voor de overige hulpverlening altijd bereikbaar was. Hele snelle en efficiënte manier van samenwerken.

Terugkoppeling overige hulpverleners:

In één woord Prima! In de zorgoverleggen (het zorgteam) waren de verwachtingen naar andere hulpverleners heel duidelijk en alles was gerelateerd aan de hulpvraag van het gezin. Ook telefonisch en via de e-mail was er een korte lijn.

Begeleiding ouders:

Wat mij hierin het meest opgevallen is dat de gezinscoach veel vertrouwen bij dit gezin heeft. Vertrouwen is bij deze gezinnen van levensbelang. De begeleiding was/is helemaal afgestemd op hun niveau. Ook het respect van de gezinscoach voor deze ouders heeft naar mijn idee een goede invloed. Gaandeweg zijn alle problemen van ieder gezinslid afzonderlijk maar ook als totaal naar voren gekomen.

De functie van gezinscoach heb ik zeer waardevol gevonden. Ik hoop dat bovengenoemde punten ingebed zijn in de methodiek. Hoe de taak van de gezinscoach overgenomen moet worden door de overige hulpverlening, laat zich naar mijn idee nog raden. Gelet op wat deze gezinnen nodig hebben, maak ik me hier wel zorgen over. Dit is een probleem voor de hele hulpverlening bij multi-probleem gezinnen.

Zeer specifiek naar ons gezamenlijke gezin toe vond ik de functie van gezinscoach heel waardevol en wil ik de gezinscoach eigenlijk nog niet missen. Zoals het nu lijkt hoeven er voor dit gezin geen ingrijpende maatregelen genomen te worden.

Toekomst

De gemeente Hoogeveen gaat in 2006 verder met gezinscoaching.

De gemeente Coevorden zit in de beslissende fase.

In een overeenkomst over jeugdbeleid die alle gemeenten met de Provincie Drenthe in juli 2005 hebben getekend, is coördinatie van zorg opgenomen.

Evaluatie van de samenwerking met gezinscoach van Hoogeveen door MKD behandelcoördinator.

Ik heb het idee dat het voor het gezin heel passend is dat er een gezinscoach is aangesteld gezien alle problemen die er liggen. Volgens mij had de gezinscoach een goed contact met hen en hadden de ouders ook vertrouwen in haar, heel belangrijke voorwaarden voor het slagen van hulpverlening. De gezinscoach heeft veel voor hen gedaan, ook op brede terreinen (rondom kinderen/schulden/zorg/huizen/fondsen, noem maar op). Juist dat hele brede terrein zou specifiek kunnen zijn voor een gezinscoach. Ook qua contacten met ouders is de bereikbaarheid goed en kan de frequentie aardig hoog liggen heb ik de indruk. Dit kan veel steun geven. Goed vond ik ook dat de gezinscoach steeds bleef bekijken waar de ouders zelf mee aan de slag konden en welke dingen de gezinscoach in eerste instantie op ging pakken. Ook het coördinerende aspect vind ik heel belangrijk aan de taak van de gezinscoach, er is dan in ieder geval één iemand die het overzicht heeft en dingen samen met de ouders aanstuurt. Jammer dat de duur van de bemoeienis van de gezinscoach relatief kort is, dit zou mede afhankelijk moeten zijn in hoeverre een en ander goed op de rails staat en je op grond daarvan zou kunnen terugtrekken. Ik vond/vind de samenwerking plezierig en de inzet van de gezinscoach groot.

Gemeenschappelijke trainingen

De gezinscoaches nodigen collega's van hulp- en dienstverleningsinstellingen van harte uit om deel te nemen aan gezamenlijke deskundigheidsbevordering. De dagen waarop dit plaatsvindt, hebben het karakter van een training, maar dienen ook als feedback voor de verdere ontwikkeling van gezinscoaching.

Maandag 3 oktober 2005	Motivatie en respect
Vrijdag 4 november 2005	Werken vanuit sociale netwerkstrategieën (familienetwerkberaden & zorgteams)
Woensdag 23 november 2005	Veiligheid en vertrouwen
Donderdag 15 december 2005	Werken vanuit verschillende perspectieven (individuele en collectieve verantwoordelijkheid).

Plaats: SWW te Hogeveen, 'Het Haagje 119' van 9.30 tot 16.30 uur.
Informatie en aanmelding bij de gezinscoaches.

Uitgave

Provincie Drenthe in samenwerking met de gemeenten Hogeveen en Coevorden, AMW en SWW, TOPIC

Tekst

TOPIC en productgroep Cultuur en Welzijn

Fotografie

ZZ - Zetten vormgeving & opmaak

Grafische verzorging

Docucentrum provincie Drenthe

Reageren of informatie over de projecten gezinscoaching

Provincie Drenthe, 0592 36 55 98

AMW Coevorden, 0524 59 77 00

SWW Hogeveen, 0528 27 88 55

Het werkdocument 'Gezinscoaching'

kunt u opvragen bij Riet Portengen

TOPIC ~ methodiek-, organisatie- en

beleidsontwikkeling, 020 496 59 35

september 2005

